

ตอนที่ 1

หลักธนกิจการเกษตร

บทที่ 1

ลักษณะและความสำคัญของธนกิจการเกษตร

หัวข้อเรื่อง

ความหมายของธนกิจการเกษตร

ลักษณะและขอบเขตของวิชาธนกิจการเกษตร

ความสำคัญของธนกิจการเกษตร

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาบทที่ 1 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายความหมายของ ธนกิจการเกษตร ได้
2. อธิบายลักษณะการศึกษาธนกิจการเกษตรทั้งในด้านจุลภาคและมหภาคได้
3. อธิบายขอบเขตของวิชาธนกิจการเกษตรแยกออกจากวิชา เศรษฐศาสตร์ การเกษตรอื่นได้อย่างเด่นชัด
4. อธิบายถึงความสำคัญของธนกิจการเกษตรในโลก เศรษฐกิจปัจจุบันได้

บทที่ 1

ลักษณะและความสำคัญของธนากิจการเกษตร

ความหมายของธนากิจการเกษตร

ธนากิจ (Finance) หรืออาจเรียกตรง ๆ ว่า การเงิน หรือ การคลัง หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทุน (Capital) หรือทรัพย์สินซึ่งอาจเป็นทุนที่เป็นตัวเงิน ทรัพย์สิน และทุนที่เป็นปัจจัยการผลิต เช่นที่ดิน แรงงาน และการจัดการ เป็นต้น

การเกษตร (Agriculture) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพืชและสัตว์ รวมทั้งการประมง และการป่าไม้

เมื่อนำคำธนากิจมารวมเข้ากับการเกษตร ก็เรียกว่า ธนากิจการเกษตร (Agricultural Finance) หรือ การเงินการเกษตร หรือ การคลังการเกษตร จึงเป็นกิจกรรมธุรกิจของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการได้มา และการใช้หรือควบคุมทรัพย์สิน การจัดการเกี่ยวกับเงินสด เครดิต เงินกู้ การบริโภค การเสียภาษี การประกันต่างๆ และการตัดสินใจในการลงทุน (investment decision) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการประกอบธุรกิจการเกษตร เกษกรต้องรู้จักเลือกโอกาสลงทุนที่จะให้ผลตอบแทนสูงสุด และขณะเดียวกันจะต้องพิจารณาหาแหล่งเงินที่เหมาะสมมาลงทุนและอัตราดอกเบี้ยที่ยุติธรรม ประมาณขนาดของทุน แบบเงินโอน และวางแผนที่จะนำทุนไปใช้ ป้องกันทุนมิให้สูญเสียบ้างเนื่องจากความเคลื่อนไหวรุนแรงของระดับราคา สิ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับความรอบรู้และการตัดสินใจของเกษกร นอกจากนี้แหล่งเงินทุนหรือสถาบันการเงินทางการเกษตรต่าง ๆ ก็มีอิทธิพลเหนือเกษกร มีอิทธิพลที่จะชักจูงให้เกษตรกรใช้ทรัพย์สินไปในที่ที่ต้องการ การศึกษาแหล่งการเงินและสถาบันการเงินต่าง ๆ ตลอดจนการจัดระบบการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร จึงเป็นสิ่งจำเป็น หากจะกล่าวโดยย่อ ธนากิจการเกษตร คือการศึกษาทางเศรษฐกิจในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทุนที่ใช้ในการเกษตร การหา มา การใช้ การควบคุม และการจัดทุนทั้งหมด รวมถึงการดำเนินงานของแหล่งการเงินและสถาบันการเงินในการจัดสรรเงินไปยังภาคเกษตรในระบบเศรษฐกิจ

ลักษณะและขอบเขตของวิชาธกษการเกษตร

การศึกษาวิชาธกษการเกษตรเป็นการศึกษาทั้งในด้านธกษจุลภาค (Microfinance) และธกษมหภาค (Macrofinance)

ธกษจุลภาค (Microfinance) เป็นการศึกษาการเงินในระดับฟาร์มหรือการจัดการของแต่ละฟาร์ม (individual farm) รวมถึงการไ้มา และการใช้ทรัพยากรทุน (Capital resources) เช่น ที่ดิน เครื่องมือเครื่องจักร ปศุสัตว์ที่ใช้แรงงาน แรงงานคน การจัดการ เป็นต้น กสิกรจะเลือกลงทุนที่คิดว่าทำรายไ้ให้มากที่สุด เขาต้องเกี่ยวข้องกับการหาเงินมาดำเนินงานประจำปี ปัญหาเงินทุนหมุนเวียน เงินสำรองเผื่อความไม่แน่นอน การตัดสินใจในเรื่องเหล่านี้จะดำเนินไปภายในขอบเขตของเงินสด เครดิต ข้อผูกพันหนี้สิน การใช้จ่ายและการบริโภคภายในครอบครัว ภาษี และกฎข้อบังคับทางกฎหมายอื่น ๆ ที่มีอยู่ การตัดสินใจในทางการเงินของกสิกรดังกล่าวข้างต้นเมื่อรวมกับการตัดสินใจในการผลิต (production) และการตลาด (marketing) ก็จะนำฟาร์มไปสู่ความสำเร็จในทางเศรษฐกิจ (economic success)

ธกษมหภาค (Macrofinance) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการเงินที่ใช้ทั้งหมดของภาคเกษตร (Agricultural sector) ในระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากทุนที่มีอยู่ในระบบเศรษฐกิจมีอยู่จำกัด ดังนั้นธกษมหภาคจึงเกี่ยวข้องกับการหาทุนมาใช้ในภาคเกษตร ระยะเวลาและเงื่อนไขของทุนและวิถีทางที่จะใช้ทุนในแง่ส่วนรวมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่พอเหมาะและมีประสิทธิภาพในทางเศรษฐกิจ แหล่งเงินทุนได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ บริษัท สหกรณ์ พ่อค้า ญาติ และสถาบันการเงินอื่น ๆ แหล่งเงินทุนเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในตลาดเงินทุนซึ่งทำหน้าที่จัดสรรจำนวนเงินทุน กำหนดแนวทาง เงื่อนไข และระยะเวลาที่เกษตรกรจะนำเงินทุนไปใช้ รัฐบาลก็มีส่วนสำคัญในการกำหนดการจัดสรรเงินของสถาบันการเงิน และจัดตั้งสถาบันการเงินบางสถาบันขึ้น

ธกษการเกษตรจะเข้าไปเกี่ยวข้องกักิจกรรมการเกษตรแทบทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นการผลิต การไ้รับมาและการใช้ปัจจัยการผลิต การตลาด และราคาผลิตผลเกษตร เป็นต้น เพราะกิจกรรมเหล่านี้มีทุนหรือทรัพยากรอื่นเข้าไปเกี่ยวข้อง ดังนั้นความสัมพันธ์แทบจะแยกไม่ออกว่ามีขอบเขตอยู่แค่ไหน เราจึงใช้ทุนเป็นหลักในการที่จะกล่าวถึงขอบเขตของวิชาธกษการเกษตร คือ

1. เป็นการใช้ทุนให้ไ้รับผลตอบแทนสูง ดังไ้กล่าวแล้วว่าทุนในที่นี้หมายถึงทุนที่เป็นตัวเงิน ทรัพย์สิน และทุนที่เป็นปัจจัยการผลิต การใช้ทุนยังแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1.1 ทุนที่เป็นของตนเอง (Owner's equity) ทุนนี้เป็นทุนที่เกษตรกรมีอยู่ก่อนแล้วและใช้ไปในการเริ่มกิจการฟาร์ม เกษตรกรอาจหามาได้โดยการเก็บออม จากมรดกที่ได้รับมอบเป็นของขวัญหรือการให้ โดยเสนหามาจากผู้หนึ่งผู้ใด เกษตรกรจะใช้เงินเพื่อซื้อและดำเนินการกิจการฟาร์ม การใช้ทุนเริ่มแรกนั้นนับว่าสำคัญมาก เพราะว่าหากเงินทุนนี้ ได้ถูกใช้อย่างเหมาะสมตั้งแต่เริ่มแรกจะทำให้รายได้จากการทำฟาร์ม หรือผลิตภาพของฟาร์มต่ำ เช่นจะตัดสินใจซื้อที่ดินหรือจะเช่าที่ดินเพื่อการทำฟาร์มดี กลสิกรจะต้องเปรียบเทียบข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบของการซื้อและการเช่าที่ดิน เปรียบเทียบผลได้ผลเสีย คำนึงถึงผลิตภาพของฟาร์มในระยะยาว การปรับปรุงบำรุงที่ดินและรายได้ที่จะเกิดขึ้นในแต่ละปี กลสิกรจะต้องลงทุนไปในทางที่จะสามารถจัดการผลิตให้ได้รับผลตอบแทนต่อปีอยู่ในระดับสูงพอ การจะกระทำได้นั้น กลสิกรจะต้องสามารถประเมินคุณค่าของฟาร์มที่ดินจะซื้อหรือเช่า และผลของการดำเนินงานฟาร์มในอนาคตด้วย การจัดแบ่งทุนที่จะลงระหว่างเครื่องมือเครื่องใช้ ในการดำเนินการกับทรัพย์สิน ประเภทอื่น ทุนคงที่ก็เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงความสำคัญในการใช้ทุนอย่างถูกต้องเหมาะสมไม่ว่าทุนนั้นจะได้อมาจากแหล่งใดก็ตาม อัตราส่วนแบ่งดังกล่าวอาจต่าง ๆ กันขึ้นอยู่กับขนาดและประเภทของการทำฟาร์ม นอกจากนี้ การลงทุนจะต้องคำนึงถึงวงจรการผลิตเพื่อเป็นการเฉลี่ยการใช้ทุนต่อเนื่องกันตลอดทั้งปี

นอกจากทุนที่เกษตรกรมีอยู่ก่อนการดำเนินการฟาร์มแล้ว ทุนของตนเองยังอาจจะหามาได้จากกำไรหรือรายได้ที่เกิดจากการทำฟาร์ม กล่าวคือ เมื่อเกษตรกรดำเนินการฟาร์มไปเรื่อย ๆ เกษตรกรก็อาจสะสมเงินทุนไว้จากรายได้ของฟาร์มหากไม่จำเป็นต้องใช้ทุนนั้น ใถ่ถอนหนี้สิน หรือใช้จ่ายเป็นค่าครองชีพแล้วก็จะต้องใช้ ในการลงทุนให้ถูกต้องทำนองเดียวกับการใช้ ทุนเดิมเมื่อเริ่มทำฟาร์ม การใช้ทุนที่สะสมได้ดังกล่าวมาขยายธุรกิจของฟาร์มเดิมในอนาคตหรือไม่ก็ใช้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะกิจการของฟาร์มและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจทั่วไป ในขณะที่ทุนนั้นจะนำมาลงได้ แต่ก็ไม่น้อยที่ปรากฏว่า การที่เอาทุนที่สะสมได้ไปลงด้านอื่นนอกการเกษตรจะให้ผลดีที่สุด

1.2 ทุนที่กู้ยืมมาหรือสินเชื่อ (Credit) รวมทั้งการเช่า การสัญญาล่วงหน้า เป็นเรื่องที่ต้องระมัดระวังอย่างมาก เพราะการกู้ยืมเงินมาดำเนินการนั้นก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนคงที่เพิ่มขึ้น คือดอกเบี้ยและเงินต้น แต่สินเชื่อ ก็มีประโยชน์ถ้าหากใช้อย่างถูกต้องซึ่งจะก่อให้เกิดกำไรเพิ่มขึ้นได้ ฉะนั้นการใช้สินเชื่ออย่างฉลาดจึงสำคัญทั้งแก่เกษตรกรและผู้ประกอบธุรกิจอื่น การใช้สินเชื่อควรกระทำเมื่อช่วงโอกาสดีจริง ๆ คือผู้กู้แน่ใจว่าผลตอบแทนสุทธิที่ได้จากการใช้สินเชื่อนั้นสูงกว่าต้นทุนที่จะต้องจ่ายเพื่อให้ได้สินเชื่อขึ้นมา ปัญหาอื่นเกี่ยวกับสินเชื่อ ก็คือต้องพยายามให้ได้สินเชื่อมาโดยเสียค่าใช้จ่ายต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้กำหนดระยะเวลาใช้คืน

ให้เหมาะสมหรือการส่งออกตามจำนวนและกำหนดเวลาที่จะไม่กระทบกระเทือนถึงประสิทธิภาพของกิจการฟาร์มและการครองชีพของครอบครัว

2. เป็นการป้องกันทุนมิให้เสียหายหรือสูญเสียไปจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติ ซึ่งอาจเกิดแก่ทุนประเภททรัพย์สิน ภัยธรรมชาติได้แก่ น้ำท่วม ไฟไหม้ แผ่นดินไหว เกษตรกรจะต้องกำหนดแผนป้องกันอย่างรอบคอบ อาจจะโดยวิธีประกันภัยแบบต่าง ๆ จากบริษัทประกันภัย เกษตรกรจะต้องสนใจศึกษาเงื่อนไขรายละเอียดเพื่อเลือกเอาประกันให้เหมาะสมที่สุด ความเสียหายที่เกิดแก่พืชผลโดยเฉพาะในบางอาณาบริเวณซึ่งพืชผลเสียหายย่อย ๆ แต่กระจุกกระจายเป็นวงกว้างเป็นจุด ๆ ไปไม่แน่นอน เกษตรกรอาจเอาประกันได้ในราคาที่เหมาะสม แต่หากความเสียหายเกิดขึ้นเป็นบริเวณกว้างใหญ่ในเวลาเดียวกัน เช่นอุทกภัยหรือความแห้งแล้งก็ยากที่จะเอาประกันในราคาที่เหมาะสมได้อย่างไรก็ดีเกษตรกรก็ต้องยอมรับการเสี่ยงภัยอยู่เองบ้างในกรณีดังกล่าวมิฉะนั้นถ้าประกันเสียทุกอย่างก็ย่อมเสียเปรียบประกันสูงเกินสมควรกับรายได้จากการทำฟาร์ม อนึ่ง หากใช้ที่ดินทำฟาร์มโดยเหมาะสมที่สุดแล้วการประกันภัยพืชผลก็มีความจำเป็นน้อยที่สุด เช่นกันนอกจากภัยธรรมชาติยังรวมถึงภัยที่เกิดขึ้นกับตัวเกษตรกรและครอบครัว เช่น อุบัติเหตุ เจ็บป่วย การเสียชีวิต เกษตรกรก็อาจทำการประกันอุบัติเหตุ หรือประกันชีวิตได้เพื่อครอบครัวของเขาจะได้ไม่ต้องเดือดร้อน และบงกชครอบครัวของเขาที่อาจดำเนินกิจการฟาร์มต่อไปได้อีก

2.2 ความเสียหายเนื่องจากความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของระดับราคาเกษตรกรเป็นผู้ผลิตสินค้าประเภทวัตถุดิบเมื่อระดับราคาทั่วไปมีการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะระดับราคาคงค่า เกษตรกรมักจะได้รับความกระทบกระเทือนอย่างรุนแรง การป้องกันในเรื่องนี้ที่ดีที่สุดก็คือ การกระจายการลงทุนไปในทางต่าง ๆ เช่น ทำการปลูกพืชหลายอย่างการทำสัญญาขายพืชผลล่วงหน้า หรือถ้ามีโอกาสก็ควรลงทุนนอกการเกษตรบ้างก็ได้ เพราะการลงทุนในทางใดก็ตามเพียงด้านเดียวย่อมเสี่ยงมากต่อการขาดทุนหากระดับราคาเปลี่ยนแปลง

2.3 ความเสียหายอันเนื่องมาจากกฎหมายเกษตรกรอาจจะไปทำสัญญาหรือข้อตกลงต่าง ๆ เช่น ทรัพย์สินใช้เงิน การจ้างงานและนิติกรรมต่าง ๆ อาจมีขึ้นในการจัดเงินของฟาร์ม บางครั้งอาจเกิดข้อผิดพลาดขึ้นได้ ข้อผิดพลาดในเรื่องเช่นนี้อาจก่อให้เกิดการสูญเสียทรัพย์สินและอาจร้ายแรงถึงขนาดต้องล้มเลิกกิจการได้ ฉะนั้นจะต้องระวังไว้ด้วยเกษตรกรควรจะต้องมีความรู้ในเรื่องกฎหมายบ้าง การทำสัญญาต่าง ๆ ก็ต้องทำด้วยความระมัดระวัง

ความสำคัญของธนากิจการเกษตร

ในการทำฟาร์มยุคใหม่หรือยุคปัจจุบันนี้ ความรู้ในเรื่องการจัดการเงิน และการใช้ทุนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำฟาร์มมีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ และนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ฟาร์มประสบความสำเร็จ เหตุผลก็คือ

1. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการเกษตร เช่นการใช้เครื่องจักรกล ใช้เมล็ดพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง (high yielding varieties) ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช ปุ๋ยเคมี และวิธีการผลิตใหม่ ๆ ที่ให้ผลผลิตต่อไร่ ต่อแรงงานคนหรือแรงงานสัตว์สูงขึ้น การปฏิวัติทางเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ๆ หลายประการในด้านโครงสร้างทางการเกษตร คือ

1.1 มีการใช้ทุนแทนแรงงานมากขึ้น โดยการใช้เครื่องมือเครื่องจักร ซ่อมปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น ในประเทศสหรัฐอเมริกาการใช้แรงงานในฟาร์มลดลงเนื่องจากการใช้เครื่องจักรกลและเทคโนโลยีอื่น ๆ เช่น การใช้ปุ๋ย ยาฆ่าแมลงเพิ่ม ทำให้ความต้องการเงินในการซ่อมปัจจัยการผลิตเหล่านี้เพิ่มขึ้น สำหรับประเทศไทยเกษตรกรส่วนใหญ่เริ่มมีการตื่นตัวในการใช้เทคโนโลยีใหม่มากขึ้น เทคโนโลยีที่ใช้กันมากที่สุดได้แก่ ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ใช้กันถึงร้อยละ 67.64 ของจำนวนฟาร์มทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ยาปราบศัตรูพืช ยาปราบวัชพืช พันธุ์พืชใหม่ และพันธุ์สัตว์ใหม่ตามลำดับ สำหรับเครื่องทุ่นแรงมีการใช้กันประมาณร้อยละ 64.01 ของจำนวนฟาร์มทั้งหมด ฟาร์มขนาดใหญ่จะใช้เครื่องทุ่นแรงในการผลิตที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.92 รองลงมาก็เป็นฟาร์มขนาดกลางและขนาดเล็ก ร้อยละ 62.50 และ 50.96 ของจำนวนฟาร์มทั้งหมดตามลำดับ^{1/}

1.2 จำนวนฟาร์มน้อยลงแต่มีขนาดใหญ่ขึ้น เป็นลักษณะโครงสร้างการเกษตรของสหรัฐอเมริกา นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1910 เป็นต้นมาทางฟาร์มพืชและปศุสัตว์มีขนาดธุรกิจใหญ่ขึ้นเพื่อการค้า ลักษณะการเกษตรเปลี่ยนจากครัวเรือนมาเป็นแบบการค้ามากขึ้น การถือครองที่ดินเฉลี่ยครอบครัวละ 138.1 เอเคอร์ และในปี 1964 การถือครองที่ดินเพิ่มขึ้นครอบครัวละ 351.6 เอเคอร์ จำนวนประชากรเกษตรลดลงจาก ค.ศ. 1910 28 ล้านคนเป็น 10.8 ล้านคน เงินลงทุนการเกษตรเฉลี่ยต่อครัวเรือน US \$ 72,768^{2/} การจัดการการเงินในฟาร์มก็ทวีความสำคัญมากขึ้น ประเทศอื่น ๆ ก็มีแนวโน้มที่จะเอาแบบอย่าง เนื่องจากการที่จะใช้เครื่องมือเครื่องจักรสมัยใหม่ได้ขนาดของฟาร์มจะต้องใหญ่พอ และเป็นการกระจายต้นทุนต่อหน่วยพื้นที่ลงประเทศไทยถึงแม้เกษตรกรจะถือครองที่ดินไม่เกินคนละ 25 ไร่ แต่รัฐบาลก็มีนโยบายที่จะไม่ให้เกิดการถือครองที่ดินเพื่อการเกษตรแบ่งเป็นชั้นเล็กชั้นน้อยเกินไป รัฐบาลได้มีโครงการจัดรูปที่ดินชั้นในบริเวณท้องที่

1/ จรินทร์ เทศวานิช "การขยายตัวของรายได้ทางสาขาเกษตรที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิชาการ" วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ ปีที่ 8 เล่มที่ 1 มกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2522 หน้า 85

2/ Agricultural Finance, American Institute of Banking, The American Banker Association, 1969 P. 23

ทำการเกษตรอยู่เดิม เช่นโครงการจัดรูปที่ดินที่จังหวัดสิงห์บุรี โดยจัดแบ่งแปลงที่ดินและจัดระบบชลประทานใหม่ทำการส่งเสริมการผลิต ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เกษตรกรต้องใช้ทุนในการดำเนินงานฟาร์มเพิ่มขึ้น และรัฐบาลโดยส่วนราชการบางแห่งก็ดำเนินการให้เครดิตควบคู่กันไปด้วย

1.3 ต้องการการเติบโตในเงินทุนสูง โดยเฉพาะประเทศที่มีการเกษตรก้าวหน้า ผลของการลงทุนขนาดใหญ่ทำให้มีการใช้เครื่องมือเครื่องจักรอย่างมีประสิทธิภาพการขยายธุรกิจทำให้ใช้ความสามารถขยายออกไปอย่างเต็มที่จำเป็นต้องการอัตราการเจริญเติบโตทางการเงินสูง ผลปรากฏว่าแต่ละฟาร์มต้องการเงินทุนและเครดิตเพิ่มขึ้นและฟาร์มก็เติบโตอย่างรวดเร็ว ฟาร์มส่วนใหญ่มักจะดำเนินงานเฉพาะอย่างโดยการผลิตพืชน้อยชนิดหรือชนิดเดียวเท่านั้น เช่น ฟาร์มข้าวโพด หรือฟาร์มปศุสัตว์แต่ละจะผลิตเป็นจำนวนมากคาดว่าในอนาคต โครงสร้างทางการเกษตรอาจจะดำเนินไปคล้าย ๆ กับโครงสร้างทางอุตสาหกรรมโดยใช้แรงงานคนน้อย ใช้เครื่องมือเครื่องจักร ทุน ทำการผลิตขนาดใหญ่และผลิตเฉพาะอย่างมากขึ้น สิ่งเหล่านี้การจัดการการเงินที่ดีมีบทบาทสำคัญในการระดมทุน

2. การตัดสินใจทางการเงินหรือการตัดสินใจลงทุนของเกษตรกรนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ในการดำเนินธุรกิจทางการเกษตรจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมอยู่ 3 ประเภท คือ การผลิต การตลาด และการเงิน การจัดการในธุรกิจก็อยู่ที่การตัดสินใจ (making decisions) ในกิจการทั้งสาม ในเรื่องการผลิตจะต้องตัดสินใจว่า จะผลิตอะไร เท่าไรและผลิตอย่างไร โดยจะใช้ส่วนผสมปัจจัยการผลิตอะไรบ้าง ในเรื่องการตลาดการตัดสินใจทางการตลาดก็จะเกี่ยวกับวิธึจะหาปัจจัยการผลิตมา และการจำหน่ายผลผลิตที่ผลิตได้ ในเรื่องการเงินก็ต้องการที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับการหาเงินทุน (Capital acquisition) และการใช้เงินทุน (Capital Use)

ในสมัยก่อนคนมักจะให้ความสำคัญในการตัดสินใจสองประเภทแรก คือการตัดสินใจการผลิต และการตลาด แต่ต่อมาประจักษ์ว่าแม้การผลิตและการตลาดจะมีประสิทธิภาพดี เกษตรกรก็อาจจะยังไม่ได้รับรายได้ที่เหมาะสม เกษตรกรอาจจะผลิตเท่าที่ทุนของตนจะอำนวยเขาจะมีรายได้ได้เพิ่มขึ้นถ้าหากเขาหาทุนมาทำการผลิตเพิ่ม จะหาเงินมาลงทุนอย่างไร ควรจะรู้ถึงแหล่งให้กู้ยืมหรือผู้ให้กู้ยืมที่ดีที่สุด และผู้ให้กู้มีอิทธิพลต่อการใช้เงินกู้ของเกษตรกรแค่ไหน ระยะเวลาเงินกู้ที่เหมาะสมกับความสามารถในการจ่ายคืน ควรจะจัดธุรกิจอย่างไรเพื่อเผชิญการเสี่ยงภัยที่จะเกิดขึ้น สมควรจะมีเงินสำรองไว้หรือจะกู้ยืมเงินสำรองหรือจะประกันผลผลิตและทรัพย์สิน คำตอบเหล่านี้ก็อยู่ที่การจัดการการเงินที่มีระบบ และรู้จักวิเคราะห์ที่จะนำมาซึ่งการตัดสินใจอย่างถูก นอกจากนั้น การตัดสินใจในการผลิตและการตลาดจะกระทำไปภายใต้ปฏิกิริยาของผู้ให้กู้ยืม การวิเคราะห์ถึงแหล่งกู้ยืม ตลอดจนการตัดสินใจของเกษตรกรว่าจะใช้เงินกู้ไปในทางใดก็มีความสำคัญยิ่ง

สรุปบทที่ 1

การศึกษาธกษการเกษตรเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการหา การใช้ การควบคุม และการจัดการการเงินหรือทุนในทางการเกษตร การศึกษาอาจจะศึกษาได้ทั้งการเงินในระดับฟาร์มและระดับประเทศโดยมีทุนเป็นขอบเขต การที่ธกษการเกษตรเข้ามามีบทบาทสำคัญ เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการเกษตรที่มีการใช้ทุนสูงจึงต้องมีการตัดสินใจในทางการเงินที่ถูกต้อง

ศัพท์และแนวคิดในบทที่ 1 ที่ควรทบทวน

1. ธนกิจการเกษตร (Agricultural Finance)
2. ธนกิจจุลภาค (Microfinance)
3. ธนกิจมหภาค (Macrofinance)
4. ความสำเร็จในทางเศรษฐกิจ (Economic success)
5. ทุนที่เป็นของตนเอง (Owner's equity)

แบบฝึกหัดและกิจกรรมท้ายบทที่ 1

1. ธนกิจการเกษตรคืออะไร
2. การศึกษาธกษการจุลภาคต่างจากธกษการมหภาคอย่างไร
3. ขอบเขตการศึกษาธกษการเกษตรใช้อะไรเป็นหลัก จงอธิบาย
4. จงอธิบายความสำคัญของธกษการเกษตรที่มีต่อการทำฟาร์มยุคปัจจุบัน